

Трибуна вісного
українського слова
на вісній
американській землі.

СВОБОДА

український щоденник



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0337
Телеф. УН: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ЧЕРВНЯ 1952 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 157. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 18, 1952. VOL. LX.

БЕЗУПІННА ПОВІТРЯНА СТОРОЖА НА КОРДОНАХ ЗДА

Вашингтон. — З уваги на небезпеку несподіваного повітряного нападу на територію Злучених Держав, стейтські директори цивільної оборони служби зобов'язали літунів тримати постійну літунську службу для пізнання ворожих літаків. Така сторожа почне свої обов'язки з 14 липня, не зважаючи на те, що призначений спостережливий корпус цивільної оборони не має тепер доволі добровольців для звичайної праці. Літунська спостережлива служба мала бути встановлена ще 17 травня, однак її відложено на неозначений час. Вона вимагатиме найменше 350,000 осіб, щоб сповняти обов'язки як день так і ніч.

При вирішенні цієї справи на нарадах стейтських директорів, запала угода, що літунів мали б обслуговувати 27 стейтських і східних полів, а на західних і над південним стейтом Норт Кароліна. Рішення прийшло після того, як секретар повітряних сил, Тамес К. Фінлеттер, заявив на нарадах, що він не має на меті залучати нікого, однак це загально відомо, що Союзні сили Союзу тепер у спроможності виконати атаку на Америку. Якщо б таке сталося, то жертв такому нападу були б "фантастичні". Ген. Нейтан Ф. Твінгін, діючий голова

СОВЕТИ ОБІЦЮЮТЬ ЗВОРОТ 186 ПОЗИЧЕНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРАБЛІВ

Вашингтон. — Советська Росія заявила згоду повернути Злученим Державам 186 кораблів, які вона дістала під час другої світової війни на підставі закону про взаємну пошук матеріалів ("ленд-ліз"). Совети винні Америці загальною одиннадцять мільйонів доларів за таких позичок, затриманих в часі війни. Після покінчення війни, вони звільнилися з відповіддю на американські домагання, — аж поки вони не вийшли з пропозиції заплатити Америці 300,000, 000 доларів, як кінцеве вирішення всіх американських претензій, однак Вашингтон не хотів зійти нижче 800,000, 000 доларів і звороту 670 кораблів, забраних Советами. Справа опинилася на мертвій точці тому десять місяців, а теперішнє советське пропозиція здивувало вашингтонський уряд тим, що офірту

СОВЕТИ ЗБИЛИ ШВЕДСЬКИЙ ЛІТАК НАД БАЛТИКОМ

Стокгольм, Швеція. — В поїздку два советські босні літаки перехопили і збили над міжнародними водами Балтійського моря неозброєний човно-літак шведської військової авіації, який був в пошукуванні за іншим шведським літаком, що пропав над Балтиком минулої п'ятниці. Підозрюють, що цей перший літак був збитий Советами. Ці два випадки крайнього бандитизму з боку советської авіації на міжнародному просторі викликали величезне обурення не тільки в цілій Швеції, але й в інших країнах. Шеф шведської авіації ген. Бенгт Норденскільд негайно вислав ескадрилью босних турбо-літаків на можливий рятуючий залогі збитого літака та наказав стріляти в кожний советський літак, який посягне б ставити будь-які перешкоди в пошукуванні. — Рівночасно шведський діючий міністер закордонних справ передав советському амбасадорові в Стокгольмі, — Константинову Родіонову, найгостріший протест шведського уряду проти того нового советського нахальства проти малі і невірні країни. Тоді, коли до вісьмох членів залоги першого пропавшого літака загинув всякий слід і вже втрачено надію на можливість їхнього рятунку, сім осіб залоги другого збитого Советами шведського літака потрапили своєчасно опустити підірваний советськими кулями літак і їх врятував принагідний німецький корабель. Два з цих членів залоги є легко поранені. Шведський уряд, передаючи советському амбасадорові протест, звернувся також до "серйозну увагу" на діяльність самої советської амбасадри в Стокгольмі, яка — як це виявлено тепер на шпигувальних процесах — деморалізує шведських громадян, пошукуючи між ними зрадників.



МІСЦЕ СОВЕТСЬКОГО
ЗЛОЧИНУ

Передбачують сім бійців на повне озброєння Німеччини

Вашингтон. — Високий комісар для Німеччини, Джон Д. Мек Клей, оповістив сенаторів, що нове озброєння Західної Німеччини вимагатиме видатків висотою понад сім мільйонів доларів упродовж найближчих трьох років, однак це буде менше ніж передбачували раніше. Комісар каже, що деякий статок мусів би бути висланий як дарунок через нову організацію загальноєвропейської оборони армію, в якій склад входять теж німецькі частини. Джеймс Ріджвейс,

голова німецьких справ в департаменті стейту, погодився з поглядом МекКлея. Ці погляди передано в письмений формі сенатській комісії збройної служби і комісії почне негайно переслухання над цією пропозицією. Ріджвейс каже, що Західна Німеччина згодилася дати від себе \$2,550,000,000 на своє власне озброєння і на витрати окупаційних сил від 1 липня. Окупація має бути покинута тоді, коли Німеччина сповнить всі умови мирних контрактів.

ДОСИ ТІЛЬКИ 97 ДЕЛЕГАТІВ У.Н.СОЮЗУ ЗГОЛОСИЛИСЬ ДО УЧАСТИ В КОНГРЕСІ

З канцелярії Українського Конгресового Комітету довідуємося, що до сьогодні до участі в П'ятому Конгресі Американських Українців, який відбувається в Нью Йорку в дні 4-6 липня ц.р., зголосилося вже коло 600 делегатів від різних товариств і організацій, в тому тільки 97 делегатів від 69 відділів Українського Народного Союзу. Як зважити, що УНСОЮЗ має 470 відділів, багато з яких мають право вислати по два і більше делегатів, то кількість зголошених делегатів є рідко замала. Досі зголосили своїх делегатів відділи УНС з стейт: Нью Йорк, Нью Джерсі, Пенсильванія, Меріленд, Коннектикат, Масачусетс, Огайо, Іллінойс, Мінесота і Род Айленд. Зголошення же наплавляють. Проте, з Головного Уряду УНСОЮЗу звертають увагу та закликають всі відділи Союзу, головні ці з доволішніх стейтів, щоб вони рішуче більше зацікавилися справою Конгресу, як це їм рекомендував Головний Уряд з нагоди сво-

Червоні в Кореї мають до вибору мир або війну

Токіо. — Делегация Об'єднаних Націй на переговорах в Панмунджон в справі перемір'я в Кореї заявила вчора комуністичним представникам, що вони мають до вибору перемір'я, на базі кінцевих компромісових альянсів та пропозицій з репатріацією тилих полонених, які самі собі то бажать, або "продовження кривавого і безкисневого конфлікту". Ген. Гаррісон, голова альянської делегції, заявив комуністам, що раз, що альянські компромісові пропозиції з 28 квітня були кінцеві і від них альянті вже в жадному разі не відступлять. Ген. Гаррісон

ІТАЛІЯ ЗАВЕРШИЛА РАТИФІКАЦІЮ ПЛАНУ ШУМАНА

ПАРЛЯМЕНТИ ШІСТЬОХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН
АПРОВАБУВАЛИ ПЛАН ДЛЯ ЗЛИТТЯ
ВАЖКОЇ ІНДУСТРІЇ

Рим. — Італійський парламент ратифікував минулого понеділка Плану Шумана, завершуючи ратифікацію договору шістьох європейських країн для злиття їхньої сталевий і вугільної промисловості в змаганні до інтеграції Європи. Нижча палата італійського парламенту ратифікувала договір більшістю 265 голосів проти 98. Цей сам договір був ратифікований італійським сенатом вже в дні 15-го березня. Раніше цей план ратифікували парламенти Франції, Німеччини, Бельгії, Голландії і Люксембургу. Завершення ратифікації договору всіма заінтересованими країнами вможливило тепер поступове здійснювання того плану, що його вважається найважливішим кроком в змаганні до майбутньої федерації європейських країн. Негайно після ратифікації Плану Італією, як останньою з договірних країн, повідомлено про конференцію міністрів закордонних справ цих шістьох країн, яка почнеться в Парижі 30-го червня та завданням якої буде встановити відповідний апарат для здійснення договору. Комуністичні члени італійського парламенту, переконавшись, що їм не пощастить перешкодити в ратифікації договору, ще до остатньої хвилини намагалися бодай відтягнути ратифікацію. Під час голосування тілкі комуністи і ліві соціалісти голосували проти договору, тоді, як всі інші включно з правими екстремістами голосували в користь ратифікації. Італія, що сама продуктує відносно малу кількість сталі і вугілля, вважала Плану Шумана від самого початку за один з найкращих засобів для злягання німецько-французьких антагонізмів, і тим самим за один з головних інструментів миру. Всі країни, які підписали і тепер ратифікували План Шумана, погоджуючись в ньому, часом на встановлення понад національного апарату для його здійснення, вперше формально відступили від своєї абсолютної національної суверенності, що створило перелом в до-теперішніх міжнародних відносинах. Завершення ратифікації Плану Шумана прийняла міжнародна і зокрема американська опінія з нескриваним задоволенням.

Не вдалися комуністам демонстрації в Італії

Рим. — Командувач Північно-Атлантійського Оборонного Пасту, ген. Метью Б. Ріджвейс прибув літаком до Риму в свій перший візит до цієї країни. Комуністи грожіли великими маніфестаціями, які їм не вдалися, бо урядові за-рядження настрашили комуністів і вони не відважилися на змірняння своїх сил з численною поліцією та військом, яке уряд тримав у воєнному поготівлі. Тільки малі гурти молоді з'явилися на вулицях та кричали "геть з Ріджвейсом!" Внаслідок урядових кроків обережності прийняті

Советський представник скликав Раду Безпеки в справі бактеріологічної війни

Нью Йорк. — Яків Малік, советський представник в Раді Безпеки, скористав з нагоди, що він ротаційним порядком з головою Ради Безпеки ООН на міс. червень, скликав сесію Ради для обговорення комуністичних обвинувачень, що альянті ведуть бактеріологічну війну в Кореї. Рада збереться в середу і на її порядку з пропозиції Маліка, щоб "звернутися з закликом до держав, щоб вони прийняли і

Ватикан уступив в справі Вроцлава

Лондон. — Польський Пріма-мас Степан Вишенський за згодою Ватикану іменував окрему Управу для дисцесії у Вроцлаві (Бреславль), яка буде заряджувати дисцесією до висвячення окремого єпископа. Досі Ватикан не годився на висвячення польських єпископів для п'яти польських дисцесій на буюх німецьких територіях у Грозіві, Ополі, Вроцлаві, Данцігу і Вармі.

СХІДНОНІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ОРГАНІЗУЮТЬ АРМІЮ

Берлін. — Маріонетковий прем'єр Східної Німеччини — Отто Гротеволь проголосив на зборах Національно-Демократичної партії в Ляйпцігу, що Східна Німеччина мусить організувати свою армію, бо Західна Німеччина і її союзники відкинули пропозицію об'єднання Німеччини та творення однієї німецької збройної сили. Національно-Демократична партія складається з буюх гітлерівських військовиків, що були в советському полоні, де їх перевиховали на "демократів". Гротеволь заявив, що "хто тепер бажав боронити мир, той мусить бути прихильником оборони миру". Декларацію про організацію армії мають підписати всі східнонімецькі партії, що там можуть існувати. В цій декларації має бути звернення до Західної Німеччини, щоб вона не ратифікувала договору з союзниками та в той спосіб запобігла тривалому поділові Німеччини. Гротеволь домагався також, щоб Західна Німеччина викинула з свого уряду канцлера Аденауера.

Труман домагається підвищення видатків на оборонні й економічні державні агенції

Вашингтон. — Президент Труман звернувся до Конгресу з проханням затвердити заплановану суму 168,360, 000 доларів на державні агенції Оборони, Продукції та Економічної Стабілізації. Ця сума передбачена на посилення діяльності низки державних агенцій. Серед них: Агенція Економічної Стабілізації мала б отримати найбільшу суму, бо понад 103 мільйони доларів, що були б видані на регулювання і а її пильніших питань цін, пенсій тощо. Інші

Сен. Александер Смит кандидує наново в стейті Нью Джерсі

Трентон, Н. Дж. — Загально вкордонних справах і великий прихильник визвольних українських змагань, республіканський сенатор Г. Александер Смит, зголосив повторно свою кандидатуру на сенатора свого стейту. Його демократичним суперником буде Арчибалд С. Александер. Є надії, що при найближчих виборах республіканець буде вибраний президентом Злучених Держав, сен. Смит вірить, що й він самий дістане біль-

ПАЛАТА УХВАЛИЛА ПІДВИ- ШКУ СТАРЕЧИХ ПЕНСІЙ

Вашингтон. — Після одногомісячних торгів і обчислення голосів прихильники підвищення старечей пенсій, провідники Палати Репрезентантів поставили це раз внесок, щоб підвищити старечу пенсію на 12½ відсотків, однак з засторогою, що така підвищення має вносити найменше п'ять доларів. Внесок був придуманий як "наглий", тобто такий, який може бути ухвалений без дискусії в повній Палаті, але за те до його правдолюбності потрібно двох третин голосів прихильників на залі конгресменів. Коли прийшло до голосування "на око", один конгресмен заважав, що немає потрібного "кворуму" і вважав поєминого голосування. З уваги на те, голосу-

Видавнича спілка Скріпс-Говард підтримує кандидатуру Айзенгавера

Нью Йорк. — Кандидатура ген. Айзенгавера на номінацію на президента знайшла могутню підпору в дев'ятнадцятих часописах, що об'єднані в впливовий видавничий спілці Скріпс-Говард. Часописи ці звернулися до провду Республіканської партії з побажанням, щоб партія підтримувала кандидатуру "Айк". Зокрема в редакційній статті, поширеній щоденник "Нью Йорк Ворлд Телеграм Енд Сан", висловлюється про ген. Айзенгавера, як про дуже побажаного кандидата такими

Страйк на залізницях Лонг Айленд

Нью Йорк. — Цілков несподівано розпочався страйк на залізницях Лонг-Айленд, що з неї користують щоденно багато тисяч пасажирів для доїзду з підміських околиць на працю до центру Нью Йорку та до Брукліну. Страйк спри-

Аеродром в Ньюарку відкритий, однак без "клієнтів"

Ньюарк, Н. Дж. — Літунський майдан у Ньюарку, закритий від 11 лютого внаслідок трьох повітряних катастроф, відкрито наново в суботу, однак, як виявляється, з цього ще не користаються літунські підприємства. Деякі з них боятися повертатися туди наново, а крім того мають труднощі з переносом свого устаткування і улаштування в Айрлайд під Лайгарді під Нью Йорком. З відкриттям ньюар-

Бито графиню Скарбек у Лондоні

Лондон. — Тут у готелі вбито польську графиню Скарбек, що жила під прізвищем Христіна Гренвіл під яким натуралізувалася в Англії 1947 року. Вона родилася в Польщі як Христіна Гжицька, вийшла заміж за графа Скарбка, а влітку 1939 року застала її в Африці. Тоді вона мала 24 роки і володіла кількома світовими модами. Вона зголосилася до розвідчої служби в Англії і її з літаків кілька разів скидали в Мадриці, звідки вона діставалася до Польщі, де організувала розвідку службу, під-

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on May 29, 1952 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLUTATA: SUBSCRIPTION RATES:
\$10.00 One year \$10.00
\$5.25 Six months \$5.25
\$2.75 Three months \$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОВЕТСЬКІ ДИПЛОМАТИЧНІ ПЕРЕМІНИ

Коли Москва перекидає несподівано й за одним махом своїх амбасадорів у таких важливих світових центрах, як Вашингтон, Лондон і Пекін, то це не абияка сенсаційна подія. Якщо дивитися на це як сенсацію, то зрозуміло, чому про неї пише так широко преса. Це ж новина! Зате справа представляється дещо інакше, коли дехто починає зв'язувати з цєю сенсацією якісь далекосвітні політичні комбінації, а зокрема нахил Кремлю до ліквідації напруження, яке заіснувало вже від кількох років між ним і демократичними потугами та яке від якогось часу постійно зростає.

Теоретично є навіть глибші підстави так думати. Берім, наприклад, таку країну, як Велика Британія, звідки Анжурін Беван громить американський капіталізм та американську закордонну політику, що ніби прямує до війни з Соевтами. А Беван нині речник лівого крила Партії Праці й така людина, що завтра може стати при кермі держави. Віправді в Англії такі речі не діються за одну ніч, але це не мінус справи, що така ефемерність може наступити при найближчих виборах. Кремль це добре знає і розуміє. Чому ж би цього не використати для своїх цілей? Чому б не післати до Англії хоча б такого Громіка, що славився в Об'єднаних Націях своїми напастями на Злучені Держави та ввів при цьому в дипломатичну мову такі грубі слова, яких вона досі не знала? Панюшкин у Пекіні також припадає. Це ж наочний свідок, що перебував кілька років у Злучених Державах і мав нагоду всюди бути і все бачити та з ким хотів вільно говорити. Можна легко собі уявити, що цей "наочний свідок" наговорить про Америку в комуністичному Китаї та як міжнародні злочини приписуватиме керівникам вашингтонської політики.

Усього того можна надіятися, але це не може вже бути для нікого ніякою новиною чи сенсацією, а тільки послідовним продовженням давньої кремлівської тактики, пошученої, як догадуються, з новою "мировою пропозицією", ціллю якої є вбити в першу чергу глибокий клин між Злученими Державами і Великою Британією. Дуже можливо, що така висока советська шпінка як Громіко дістав спеціальні доручення "купити" Британію надіями на великі торговельні користи в нагороду за зближення до СССР та згоду на нові наради "Чотирьох Великих", головні в справі полагоди німецької проблеми. Та, як пише Нью Йорк Таймс, такі "неможливі бачити демократичну Британію і комуністичну Росію по тим самим боці греблі", і то не зважаючи, чи "прем'єром міністрів є Вінстон Черчилль чи Анжурін Беван".

Хоч піднімаються деякі голоси, що добачують в советських дипломатичних перемінах зворот до ліпшого, а навіть леліють з цього приводу нові надії на мир, то назагал, як преса, так і урядові кола, ставляться до цього тверезо, не завдаючи собі надто великого труду збагнути, що спонукало Кремль до такого кроку. Немає в ніяких теперішніх советських потягненнях познаних, які заповідали б якісь основні зміни в закордонній політиці СССР, бо таке мусило б вийти з самого Кремля, про таке мусив би заговорити сам Сталін. Нічого такого тепер не видно. А вкінці, які саме могли б зайти такі радикальні зміни з боку Кремлю, яким можна б повірити, або іншими словами, які не були б черговим обманом, намаганням перазадати демократії. Не про мир і злагоду йде Москва, а про розбиття зростаючих демократичних сил спротиву дальшій советській агресії. Таку ціль можуть мати й останні перекидування Кремлем советських амбасадорів в Вашингтоні, Лондоні, Пекіні та Східній Німеччині.

АТОМОВА СИЛА ДЛЯ МИРУ

Минулої суботи президент Труман вчисті відкрив в Гротон, Кон., започаткування будови першого в історії людства підводного човна "Навтілюс", що порушуватиметься атомовою енергією. Подорож цього судна та його будова, з відомих причин, не виявлено. Відомо тільки, що це судно порушуватиметься під водою швидше, ніж на поверхні води, що його перебування під водою обмежене тільки відносними потребами залогів, можливість яких теж будуть безмежно продовжені при допомозі атомової енергії. Тим самим, можливість акції такого судна будуть майже необмежені.

Досі вже не раз підкреслювалося, що розвиток техніки та зв'язане з тим визволення атомової енергії випередило цивілізацію на тисячу років те, що можна б назвати людською ментальністю та формами і засадами людського життя. Говорачи про атомову енергію, величезні маси людей ще навіть в найменшому не освідомили собі того факту, що вони мають сьогодні в руках і розпоряджаються космічною силою, на якій базується світ та якою можна той світ знищити.

В суботнійшій промові президента Трумана при відкритті варстатів для будови цього першого атомового підводного судна було теж дещо з політики, якою просікли ці передвіборчі часи. Проте, політика скоро забудеться, але назавжди залишиться в аналах твердження Президента, що "цей корабель є передвісником порушення атомовою силою торговельних кораблів і літаків, передвісником заводів атомових, що продукуватимуть електричність для фабрик, фармів і домів". Президент твердив, що "день, в якому пропелери цього нового підводного судна вдарять у воду та поженуть його вперед, буде найбільш знаменним днем в історії атомової науки від часу, коли поларне світло першої атомової експлозії освітлює пустиню сім років тому".

На закінчення президент Труман додав: "Тоді ми знаємо, що ми маємо бомбу для війни; тепер ми матимемо завод енергії для миру". Правда, підводний човен це зброя для війни, і можливо, не менш жадлива та нищівна зброя, як і атомова бомба. Але не для війни і не з думкою про війну продукує цю зброю Америка. Навпаки, нам відомо з всієї дотеперішньої американської політики, що всі астрономічні суми, які Злучені Держави виділяють сьогодні на збройну владу і закордон, призначені виключно на збереження миру. Америка переконана, що тільки наявність переважної сили вона може відібрати Москві охоту від нової агресії та від війни.

Америка має сьогодні в своїх руках силу, яка переходить найсильніші фантазії. Визволенням космічної енергії та можливістю використання її, світ увійшов в свою найбільш критичну стадію та переживає найбільшій зворот в своїй історії. Але в цьому безмірному катастрофічному факті, що існує така загроза для миру і цивілізованого людства, якою виявила себе більшовицька Москва. Сьогодні годі собі уявити того суцільного спустошення і руїни, що могли б наступити внаслідок війни. Відбиваючи комуно-московську агресію, Америка могла б бути змушена знищити теж цивілізацію доброї половини світу. Але рівночасно Америка має в своїх руках силу, що коли б її пощастило встановити той дозволений мир, вона могла б тою самою силою змінити обличчя світу та створити обставини безприкладного добробуту майже без участі в цьому людських рук та людського труду.

Коментуючи ці конструктивні мрії і деструктивні примари, зв'язані з започаткуванням будови першого атомового підводного судна, американська преса підкреслює, що сьогодні і одне і друге, і мрії і примари можуть бути здійснені. Але вибору ще не зроблено і його не можна буде зробити, як довго не розв'яжуть над світом чорні хмари комуно-московської загрози.

Микола Очерет

ТІЛЬКИ ВОНИ ТАК РОБЛЯТЬ

Ми звикли, що росіяни крадуть у нас все, що тільки можна. Вже нас не дивує, що Київська Русь є початок історії "великаво русскаво народа", що саму назву "руський" вони таки вкрали від нас. Ми не дивуємось, що процес волеуздання російського народу під сучасну пору дійшов до меж абсурду в більшовицькій Росії, а провідир російського народу Сталін став недосяжним "генієм", завоював всіх без виключення галузі науки і життя — все це є завершення споконвічного, притаманного лише росіянам месіанізму — "наша матушка Рася вєсму свету галава", чи в сучасну пору: "Атєч вєсх народоє, вождє міраєвоє пролетарієтє". Все це нам давно відомо, як відомо, що найгірша форма рабства заведена росіянами на нашій Батьківщині пишню величавість "Українською Соціалістичною Республікою".

Все це нас не дивує, бо ми проїхали твердий вишкіл саме у росіян і саме тому ми завжди, та при всякій нагоді різко підкреслимо і роз'яснюємо нашу окремішність від росіян. Ми завжди намагалися творити свої, оригінальні цінності, росіяни ж завжди крали все, де тільки можна. На-

Харченко був щасливіший від подарунку, як Оксанка.

— Він легкий, але добре б'є.

— Наладований?

— Ні. Але зараз наладує і може попопробувати, як б'є. Наперед зазнаю тобі з системи револьвера, а потім наладує і розладує, після чого все те проробить сама. Наука не тривала довго, з Оксанки був здібний рекрут. Харченко вистів на дереві свій грубий нотес.

— А тепер Оксанко, постарайся попасти в мій нотес.

— Але ж шкода нотесу.

— Там нічого важного немає. Буду мати пам'ятку, — пробігний нотес стрілою моті Оксанки.

Другий стріл черкнув лише нотес, але третій прошив його наскрізь.

— О, мос мале! Дивіться, як воно було! Добрий був би з тебе воляк.

Оксанка раділа. Моко, на всякий випадок, відійшов дещо далі і ліг, зважено приглядаючись до своєї зав'язаної пані.

— Це раз дякую, Миколо, може коли припадеш твій подарунок. Я пропозити тебе не буду, не хочу, щоб люди бачили мій смуток. Попросять тут у нас.

— Добре Оксанко. На передодні від'їзду забув до тебе попрощатися.

Вертали додому мовчки, заду-

ні, росіяни зробили так, як тільки вони роблять — вони вкрали наш Золотий Тризуб і саме ним прикрашали летючки, призначені для поширення серед німців. То ж вони випустили в травні місяці пропагандистські летючки, прикрашені Тризубом, що "має бути знаком народного антисовєтського гніву". Ніхто інший, як Національний Трудовий Союз пропагує серед німців, що "всі народи Росії тільки і мріють про звільнення від комунізму без потреби признавати за ними національну державну незалежність" і все прикривають нашим Золотим Тризубом — цим символом волі всіх поневолених Росією народів. "Хочеш допомогати Сталінові здобути світ? — читасмо в летючці. — Тоді допомагай націоналістично-радикальним екстремістам, що ненавидять російський народ більше, як більшовізм та підбурюють до війни за розбиття та розподіл Росії..." Летючка не згадує, що більшовізм є найідеальніший виступ саме російського народу, що більшовізм тому й існує, що всіма силами піднімається саме російським народом, що антибільшовицький рух серед росіян — це мріє, — створений російською еміграцією виключно через світову кон'юнктуру й існує лише в їх думках.

Але дивніше за все, що ця пропаганда має успіх і у чільних діячів нашої нової Батьківщини. Ось 18 травня на зустрічі представників Американського Комітету з лідерами "Російського Народного Движенія" адмірал Спір заявив: "Ми рахуємо, що всі іпні питання державного ладу майбутньої Росії можуть бути відкриті до звільнення Росії", — себто цілковито прийняв основну тезу російської еміграції, а саме: "звільнити Росію від більшовицької і посадити нас на їх місце, а ми вже самі тоді дамо лад з сепаратистами". Ми цілком певні, що друга частина цієї тези буде успішно виконана. Від заснування Московського князівства і до сьогоднішнього дня тими самими засобами давали собі раду росіяни з "сепаратистами". Починаючи від опричників з мітлою і собоками головами при боці, від "диди" московського "застєска" і кічкаючи агентами і слідчими НКВД — МВД та скрученими колючим дротом руками з кулею в потилицю, росіяни на протязі всієї своєї історії винищували фізично всіх "розчленітелів".

Це саме вони робитимуть і в майбутньому, але хто ж їм звільнить Росію від більшовицької? Сам російський народ всіма силами піднімає саме більшовицьку владу; вільний світ же й тепер робить різні поступки більшовізму, боячись їх розгнівати своєю "непримиреністю", а тому на конфілікт з більшовіками він не піде. Тож єдиною силою, що радо стане на боротьбу з більшовізмом, є пригноблені Росією народи, бо ж не даром Золотий Тризуб є "знаком народного антисовєтського гніву". Але, найважче думати, що ці народи скидаються більшовицьким, щоб посадити на їх місце нових російських гнобителей, що стоять зараз за "єдиною, невіддільною Росією".

І саме це урочували державні мужи Америки, а тому вони трохі інакше дивляться на справу. "Я вірю в потребу допомоги кожному, хто стоїть по нашому боці", — заявляв генерал Двайт Айзенгауер, виснажуючи питання допомоги підпільним рухам поневолених Росією народів там, за залізною заслоною. Він підкреслює необхідність точного встановлення і виявлення цілей американської по-

К. Сомовський, ген. хор.

Українські жертви в Катині

Вбивство польських старшин в Катині більшовицькими розбійниками обходить не тільки польський народ, але також і український.

В Катинській лісі згинуло від кулі НКВД біля 200 українських старшин, які служили в польській армії, та підхорунжих резерви, кандидатів на старшин, що перебували в службі чинний і резерви, а були покликані до армії на початку війни 1939 року.

Мене дивує, що до цього часу ніхто зі старшин українців цього питання не порушив на сторінках української преси. А на еміграції були ж такі старшини, що виконували обов'язки зв'язкових старшин між військовим міністерством Української Народної Республіки та польським Міністерством Бюро Міністерства Військових Справ.

В польському персональному бюрі було напевно відомо, яка кількість українських старшин перебувала в польській армії — нпр.: старшини контрактної з армії УНР, служби чинної, резерви та підхорунжих резерви, а також яка кількість українських воїнів з двох рідників 1916-17 і мобілізовані в початку війни з резерви.

Під час війни Польщі з Німеччиною і Соевтами в 1939 році українські старшини воювали проти німецької і советської армії. А після капітуляції польської армії, частина українських старшин і підхорунжих резерви потрапила до німецької неволі, разом з польськими старшинами сиділи в різних таборах, а пізніше везли до табору Люблінського біля 80 українців, 35 грузинів та 30 білорусів.

До німецької неволі потрапило рівно ж коло 125,000 українських воїнів — так подавала в січні 1940 року німецька преса.

Друга частина українських старшин і підхорунжих, а також воїнів, дісталася до советської неволі, разом з польськими старшинами і воїнами.

В советській неволі збирали пункт старшин з початку були Шенетівка (цукроварня) і Славутич. Ціні полонених давали їсти солоні оселедці без хліба, а потім води не давали. Від жовтня 1939 року польські і українські старшини були переведені до новобудованих таборів: Зв'язель, Гоша-

літки, щоб кожен міг читати і розуміти. Текс саме сенатор Тефт в своїй радіопромові з Вашингтону минулого тижня виразив і недвозначно заявив в користь американської допомоги підпільним рухам в Советському Союзі, назвавши окремо Україну. Він навіть висловив свою думку на завдання підпільних рухів "вдєржувати при житті дух спротиву серед поневолених народів", щоб його можна було використати проти Кремля тоді, як "настане слушний час". Сенатор Тефт рішуче виступав проти згодоування до явних повстань проти советського режиму, вже тепер, вважаючи, що це тільки дало б советській секретній поліції нагоду вчинити нову масакру серед опозиційних елементів. Тож наші думки пробивають такі боєдороги до державних мужів нашої нової Батьківщини і саме це дає нам надію, що наш народ не буде знову відданий до російської неволі, що він кине з себе рабство так старанно культивоване протягом трьох століть "старшим братом".

мані і засмучені несподіваною розлукою.

Моко плентався заду з опущеним хвостом, немов відчував, що сталося щось прикре.

IV.

В лісі пахло прив'язим листям. Деякі листки вже пожовкли і падали на вогу землю, як слюзя по минулому літі. Літ стояв в заду перед зимовим сном, жовто-золотим листям вистеляло пішину постіль, щоб заснути, до весни. В природі вичувався смуток за минулим теплом і радіощами літа. Надгалага неубагана осінь, спочатку лагідно-смутиа, а потім, пораз більше плаксива, мокра і холодна.

Смутиа була душа Оксанки. Вже чотири тижні, як не було листів від Миколи.

— Чому так довго не пише?

Що з ним?

Може й писав Микола та в ті бурхливі часи не всі листи доходили, а як і доходили, то з великим опізнанням.

Непевні часи на Україні. Почалась війна з більшовіками. Окремі червоні банди глибоко запускалися на територію України. Населення було тероризоване постійними нападами червоних. Молода українська армія пружилася і відбивалася на всі боки, попов-

нюючи, одночасно, свої сили до руючого змагу з відвічним ворогом.

Минула осінь, наблизилась зима. Оксанка тільки що вернулася з лісу, носила своїм саріам сіна в лісові ясла. Бабуся оглядала запаси палива на зиму і сумно похитувала головою. Загавнав Моко. Жінки побачили Петруся з сел, сина сільського старости. Він біг і вимахував листом.

— Листа приніс! — кричав Петрусь.

— Листа? От дякую, — підбігла до нього Оксанка, взяла лист третячкими руками, — зачекань Петрусь, — вона побігла до хати і внісела хлопцеві трохи албук і груш.

— Дякую, — сказав Петрусь, ховуючи по кишенях оводі, та й зник неспішно, як і з'явився.

— Від кого лист? — спитала бабуся.

— Від Миколи, — і Оксанка нетерпеливо взялась за читання листа.

— Бабу, кохала, послухайте, що пише Микола.

— Читай, дитино.

— Нашу дівизію переносять на відтинок в поблизу тебе. Я з сьотне дістав відраження до одної з волинських груп, буду зовсім близько. При першій нагоді відіду тебе, може тоді здійснюмо наші мрії і ти станеш мою дру-

Житимир. Ці полонені до грудня виконували тяжкі роботи, будували автостраду Рівне — Зв'язель — Житомир — Київ, де дуже багато згинуло від голоду і простуд. Це мені подав капітан советської армії — українець, коли перебував на еміграції в Німеччині, та який тоді стояв зі своєю частиною в Рівному, а частина його охороняла полонених під час роботи на кілька кілометрів де відбувалися роботи. Прізвиська його я не подаю.

В грудні 1939 р. усіх полонених старшин зняли з роботи і вивезли під Смоленськ до табору Козельськ.

Рівно ж кілька тисяч українських воїнів з польської армії, що перебували в советській неволі, Совети використовували на таких роботах. Пізніше цих воїнів перепітали НКВД, інтересуючись хто походить з білорусів, а хто з "куркулів". Відділять відлучили додому, а пізніше їх забрали до червоної армії. Сина "куркулів" відіслано на Сибір, де їх катували як польських приєднувачів. Це оповідали їм українські воїни, що пізніше були в советській армії і попали до неволі німецької армії в 1941 році.

В кінці березня 1940 року дружина поручника Федора Равєського (брата моєї дружини, яка жила в той час в Острозі), отримала від нього з Козельського табору поштівку (для полонених) з советської неволі. Після одержання цієї поштівки дружини мого швагера вивезено з іншими жінками військових до Кіпрістану.

На поштівці пор. Равєський писав, що табір їх в Козельську ліквідується і їх перевезуть до інших таборів, та що одна група старшин уже приготувалася до в'їзду.

З табору полонених було звільнено одного помічника з околиці Острога, що був в Козельську разом з польськими старшинами, а пізніше перебував в Казані і писав до своїх знайомих, що з ним в таборі в Козельську перебували українські старшини з польської армії, які походили з Острога і він їх добре знав.

Цей помічник писав, що він виконував працю таборового кухаря, а загалом старшини чистили картоплю і рубали дрова до кухні.

Коли ж німці розкрили катинську справу, то на списку знайдених там трупів, які подавала німецька преса, було три прізвища: пор. Федір Равєський, пор. рез. Микола Неводський та ротм. Микола Данилович. Отже, коли я знаю 13 українських старшин, які служили в польській армії і походили тільки з одного міста Острога, то таких українських старшин, що були в армії рівно ж з решти повітових міст Волині і Галичини, служили в армії не менше, як я подаю з Острога.

Частина цих старшин дісталася до неволі під час бою, а частина після капітуляції армії повернулася до своїх батьків, але їх негайно заарештовано і вивезено до таборів де перебували полонені, а пізніше всі ці старшини були замордовані в Катині.

Звертаюся через українську пресу до українських громадян, що перебувають на еміграції в Америці і Європі, щоб подавали такі списки про українських старшин і воїнів до преси, доказуючим, що тех в Катині більшовицькими руками була пролита українська кров.

На жаль, треба ствердити факти, що польські державні чинники на еміграції, а також польські військові історики замовчують перед світом, скільки українського воїнства перебувало в польській армії. А вже написана кілька книг про боротьбу польської армії і ніде не згадується про українських воїнів, які воювали — за нашу і нашу волю".

Під час II-ї світової війни і після умови ген. Сікорського зі Сталіном про творення польської армії з решти польських і українських воїнів, що залишилися живими в Сибірських тайгах, цих воїнів було пошлівано зі всього Сибіру кілька тисяч, їх було перевезено до Персії, Сирії і Єгипту, де вони кілька місяців відпочивали. Пізніше з цих воїнів був сформований польський відділ і долучений до англійської армії, який брав участь в битвах проти німців у північній Африці.

(Закінчення на стор. 3-й)

жину. З нетерпінням чекаю нашої зустрічі. В бою під Шосткою мене відзначено і я, тепер не селений поручник, а поважний сотник. Отож будеш жінкою сотника, лише не з Буші, та хто знає, що нам доля готовить. Бади сердечний привіт. До скорого побачення. Твій Микола.

(Продовження буде)

Посил Сирій

ОКСАНКА

(Спогад з визвольних змагань України)

(6)

III.

Харченко став майже щоденним гостем на хуторі. Оксанка дещо змінилась, споважніла. Бабуся догадувалась, що зайшло між молодими, але мовчала.

Літо добігло до кінця. Настало і друге сіно.

Харченко і Оксанка були нерозлучні. Ліс зробився їх другим домом.

Вони мріяли про майбутнє. І про те, коли кінець війни, та настане Велика Українська Держава від Кубані до Карпат, тоді... тоді вони поберуться, відшукують батька Оксанки і переїдуть всі, разом з бабусею, до Києва до батьків Харченка.

— І Моко поїде з нами, правда? Правда, Миколо?

— Правда, мос мале. Будемо щасливі.

— А хіба тепер ми нещасливі? Так радісно на світі. І навіщо та війна?

— Один грабус, а другий боро-

нється. Так було, с і буде. На те немає ради.

— Ходім на сінокос, там так гарно, вже почали косити.

— Ходім.

І взявшись за руки бігли, як діти, радісні, розсміяні. Моко дотримувал товариства, біг з ними і радісно гавкав.

— Ми лісові люди, Миколо.

— Дійсно — ми лісові люди. Найкращі хвилини нашого життя ми прожили в лісі...

Лісові люди то йшли, то бігли серед пахучих лук. Жайворонок заліз в повітрі на небесній ниточці, співав свою безтурботну пісню і дріботів крильцями. З боку, з за лісу, показався шуляк, вдв'ялючись, де б знайти поживу. Жайворонок каменем впав в траву і зник. Шуляк заточив коло і подався далі.

— Миколо, ти щось обіцяв мені сказати.

— Так... то дуже неприємна новина для мене.

— Що ж таке?

— Мій дорогий, дякую тобі!

СПРОСТУВАННЯ

В споминах В. Дорошенка про І. Франка має бути в ч. 137 „Свободи“ замість „Миколи Івановського“ — Миколи Міхновського.

В статті С. Драгоманова в ч. 133 „Свободи“ на стор. 4 має бути: „Саме з пороку індивідуїзму громадсько безвідповідальних...“ а надруковано „відповідальних“.

НА ПРОДАЖ

ГРОСЕРІЯ (споживча крамниця) в Jackson Heights, L. I., N. Y. разом з трьома кімнатами. Місячний рент \$75. Дуже добре підприємство. Продажна ціна \$4,500. Контактуйте з нами (адреса) на чотирьох роках. WILLIAM CHUPA, 33 St. Mark's Place, New York City. Tel. ORegon 4-5340.

РОЗШУКИ

МИКОЛА ХАЛУС, ур. в Липівці, пов. Любачів, шукає

МИХАЙЛО ХАЛУС, 1363 S. California, Chicago 8, Ill. Усі заграйні часописи проситися передрукувати це оголошення.

МЕДВЕТКУ НАТЬКУ, яка виїхала з Німеччини, з лагрю Дік з французької зони 1951 року до Америки, пошукує її знайомих ЮЗЕФ САДЧАК, 633 Beaver Road, Ambridge, Pa.

ЕВА МАРУЩАК, з роду Шимак, пошукує брата МИКОЛА (заята Водна) з села Дроздовичі, пов. Гордод Яглицький. Прошу голоситися на адресу: 1010 N. 2nd St., Philadelphia 23, Pa.

УВАГА! Олександр Миколайч Венік, род. 1896 р. в с. Дубини, Миколайч вол. Камінець-Подільськ. Шукає сестру Євгенію Олександрівну (пошукується в домі Венік) і просить відгукнутися: Олександрівна і Франка Чайковський. Відомості прошу слати на адресу: Mr. Michael Memrik, 86 Sherman Ave. N., Hamilton, Ont., Canada.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Острій і довготривалі недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуться жила лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для подружжя дозволяємо. — Офісові години: Цілодобово від 10 до 8:45 вечір. В неділю від 11 до 1 понод.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (Kolo 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993

Внутрішні недуги Fluoroscopia. X-Ray. Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізи крові для подружжя дозволяємо. — Офісові години: цілодобово від 1-3 і 5-8 р.м. В неділю від 10-2 понод.

ДР. ДЕРУГА

З європейським дипломом. Педука міхура, шкіри, крові й недомогання тазових органів. Нервовий, Ослаблення залоз, Катаральні стани, Стриктур, Улькуси (боліли).

ОГЛЯДНИЙ П БАДАННЯ КРОВІ \$3.00.

У будні: 10-2 і 4-9 години. 128 EAST 86th STREET

Над дитинкою підземки Лейкінгтон Еленіо.

- Центральне положення, доглядний доступ відносів.
- Окремі ждальні для жінок.

УВАГА! — ВАРТІСНІ КНИЖКИ ДЛЯ КОЖНОГО!

О. Кобилянська: В недовго рані а дія конала	\$1.50
В. Чапліно: Чорноморці (іст. роман)	\$1.00
В. Домогатов: Д-р Серафимус	\$1.00
УГВР: Польова Студія Штайн (Проект)	\$2.00
УГВР: Топографія	\$1.00
І. Гомонко: Латин. Граматика (Синтаксис)	\$1.00
М. Костомаров: Кудеяр (істор. повість)	\$1.25
А. Чайковський: Полк. Мих. Кричевський	\$1.00
Г. Лазаревич: Молодість Л. Українки	\$0.50
У. Самчук: Юність Василя Шеремети, 2 томи	\$2.00

або всі 11 книжок тільки за \$10.75.

„HOWERLA“, 41 East 7th St., New York 3, N. Y.

KELVINATOR!

З самого верху — льодяна „Колд-Сіт“, найнеобхідніша річ для заморожування у хаті.

Окрема висока полиця для пляшок.

На всю ширину шафи спеціальне заморожування скринице для м'яса.

Охолодження охоплює усе приміщення холодильника — до найнижчої полиці.

Ми дамо Вам найкращу, доларову ціну, яка тільки існує в торговлі — вже нині.

Скоро гарантована обслуговування всього рефрижераторного обладнання, домашнього і комерційного, рівнож інсталяція.

Продаж нових, переоборудованих і відновлених рефрижераторів на любий струн — АС — DC.

За готівку купуємо виживані рефрижератори, тільки такі, що мають відкритий доступ до мотору (відкритий „донт“).

ЮРІЙ СПІГА

Телефон: ORegon 3-4448
107 1/2 St. Mark's Pl. (E. 8th St.), New York, N. Y.

3 ЖИТТЯ ГРОМАДІ І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бостон, Масс.

Створено відділ ОБВУА.

Відбулися 18 травня б. р. в Бостоні, Масс., перші організаційні збори бующих Воляків Українців. Присутні, запізнавшись з Статутом і Інструкціями Головної Управи Об'єднання бующих Воляків Українців в Америці, одностайно ухвалили приступити членами до організації і утворити в Бостоні Відділ. Головою Відділу обрано маюча Василя Шульця, а секретарем-скарбником поручника інженера Дмитра Гуріна.

Адреса Відділу:
Mr. DMYTRO HURYN
10 Gloucester Pl., Boston 18, Mass.

Міннеаполіс, Мін.

Вшановано пам'ять
Петлюри і Коновальця

Дня 25-го травня 1952 р. заходили Громадського Комітету відбулася жалобна академія в честь Головного Отамана Симона Петлюри і Голови Проводу ОУН Євгена Коновальця.

Мотивом короткого і гарно вшанованого д-ром Сергієм Кротюком вступного слова було: багато наших національно малосвідомих одиниць не доцінювали і це і тепер не доцінюють значення обох великих Постатей для росту української нації. Але наші вороги доцільно їх значення дуже добре і швидко їх злікидували.

Микола Тютюнник у своєму змстовному рефераті коротко подав найбільш важливі події з життя обох Героїв і про їх чини в Україні.

Найбільш цікавими точками його реферату були підкреслення, що Симон Петлюра, будучи творцем Української держави, ставив державні інтереси понад партійні і цього самого вимагав від своїх співпрацівників. Прелюгент згадав про нашу теперішню еміграційну дійсність, в якій все ще багато одиниць кермуються своїми вчинками в політичній роботі як раз і лише партійними мотивами. Замість прогресу, замість чогось навчитися з життя великих одиниць, ми тупіємося на місці. Це сумний факт особливо це й тому, що на овиді називають нові важливі для нас події. В постаті Євгена Коновальця п. Тютюнник підкреслює рису індивідуальності і політика. Обидва правдиві провідники, бо зуміли потягнути за собою маси.

Гарно декламували п. Катерина Кахно й п. Леся Мінкович, п.

САЛЬОН КРАСИ „МАРІКА“
Щоденні години:
від 9. рані до 8. вечір.
318 EAST 6th ST.
(Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y.
Telephone: GRamercy 5-7244



Тамара Місечко та п. Галина Кротюк. Хор під диригентурою проф. Сергія Білого прекрасно відспівав кілька пісень. Академія закінчилася гимном.

Присмню відмітити факт, що академія відбулася лише з 15-ти хвилинним опізненням і тривала всього одну годину, 45 хвилин, а не як інші з годинним опізненням і триванням часом навіть три години. Зала була переповнена. Переведено збірку на залишення в Європі.

Принкро, але конечно треба згадати, що в нас майже завжди з присмними фактами в'яжуться неприємності. Так було й цього разу. Цього ж самого дня в Міннеаполіс відбулася подібна академія, але лише в честь Симона Петлюри, бо організатори тої академії уважали С. Коновальця лише за „партійного провідника“. Слухаючи в рефераті місяця про ставлення національного понад партійне С. Петлюрою і С. Коновальцем, так і бачилося тих короткозорих провідників деяких наших організацій, які вже від довшого часу не йдуть на ніяку співпрацю в громадському житті на нашому терені, профанують імена славних людей. Чому так? Бо історія взагалі, а історія наших Велетнів зокрема нікому не навчили цих людей. Вони все ще не бачать поза деревами ліса, поза партійними цілями національного, поза мариним вегетуванням важливості теперішнього моменту. Ці люди своєю замішаністю лише сприяють нашому ворогові.

Присутній

І нарешті серпанком краси покритася ціла програма останнього тижня — Великодний хорівід — чудесним виконанням і композицією — Молитва.

Безперечно, що де-не-де були малі недотягнені-помилки, які посягались тим, що велика частина учасників була перший раз на сцені. Однак ці помилки відходили вгліб за сцену, коли гучні оплески публіки нагороджували виконавців за гарне виконання.

В загальному імпреза відбулася надзвичайно адало. Думасмо, що Нью Йорська публіка привітала б цей виступ ще раз більш численніше.

Леся Вишневи

Нью Йорк, Н. Й.

„А вже весна воскресла“

Плакати й показувати творче фольклорне мистецтво власного народу це завдання, що його вибрала собі молодь ОДВУ в Нью Йорку, згуртована в Драматично-Хореографічному Гуртку „Джерело“. Активно й з надзвичайною наполегливістю й жертвенністю ця молодь почала працювати в цьому напрямку щойно один рік, виявивши свій творчий вклад в останньому, повно самостійному виступі в неділю 18 травня 1952 в залі школи Вашингтона. Це був дійсно симпатичний вечір українського фольклору, що носив романтичну назву зі слів гайліки — „А вже весна воскресла“.

Напевно кожний, що йшов на цей вечір, не сподівався побачити нічого нового — бо що можна зробити з того, що вже так дуже „обклепане“. ? Однак кожний, що перебував у той час на залі, відчував у душі присмість, коли бачив, що крім того „обклепаного“ в тому так дуже повторюваному можна віднайти багато цікавих, а часами й захоплюючих моментів.

Різноманітність програми, яка, не звважаючи на всі перешкоди тех-

нічного й матеріального характеру, була надзвичайно жива, переплетена різними несподіванками в поодиноких композиціях, які викликали навіть подив. Взяти хочби композицію Гудуліки. Запорожці чи Воїнські Коломийки, про що можна писати окрему статтю. Але найкраще безпосередньо побачити! В цім надзвичайно велика заслуга й приналежність творчому складу інструктора Гуртка п. Др. Романові Петріні.

Виконання програми всіх учасників стояло на високому рівні, хоч на окрему увагу заслуговують: дует в бойківських Коломийках — Др. Р. Петріна з п-ою Г. Свингарено, сольо-танок-Гонта — п. Г. Кулиняка, сольо в збірному танку — Запорозький герць — Б. Фесак, В. Бориско, Б. Комуницький, Я. Шуган, сольо-чумаки у виконанні Д. Опанащука, дівочий танок — Катерина і знову дуети в Гудуліці.

З великою старанністю виконали дівчатками гайліки, які були ще більш цікавими поодинокими сценками.

І нарешті серпанком краси покритася ціла програма останнього тижня — Великодний хорівід — чудесним виконанням і композицією — Молитва.

Безперечно, що де-не-де були малі недотягнені-помилки, які посягались тим, що велика частина учасників була перший раз на сцені. Однак ці помилки відходили вгліб за сцену, коли гучні оплески публіки нагороджували виконавців за гарне виконання.

В загальному імпреза відбулася надзвичайно адало. Думасмо, що Нью Йорська публіка привітала б цей виступ ще раз більш численніше.

Леся Вишневи

Нью Йорк, Н. Й.

„А вже весна воскресла“

Плакати й показувати творче фольклорне мистецтво власного народу це завдання, що його вибрала собі молодь ОДВУ в Нью Йорку, згуртована в Драматично-Хореографічному Гуртку „Джерело“. Активно й з надзвичайною наполегливістю й жертвенністю ця молодь почала працювати в цьому напрямку щойно один рік, виявивши свій творчий вклад в останньому, повно самостійному виступі в неділю 18 травня 1952 в залі школи Вашингтона. Це був дійсно симпатичний вечір українського фольклору, що носив романтичну назву зі слів гайліки — „А вже весна воскресла“.

Напевно кожний, що йшов на цей вечір, не сподівався побачити нічого нового — бо що можна зробити з того, що вже так дуже „обклепане“. ? Однак кожний, що перебував у той час на залі, відчував у душі присмість, коли бачив, що крім того „обклепаного“ в тому так дуже повторюваному можна віднайти багато цікавих, а часами й захоплюючих моментів.

Різноманітність програми, яка, не звважаючи на всі перешкоди тех-

нічного й матеріального характеру, була надзвичайно жива, переплетена різними несподіванками в поодиноких композиціях, які викликали навіть подив. Взяти хочби композицію Гудуліки. Запорожці чи Воїнські Коломийки, про що можна писати окрему статтю. Але найкраще безпосередньо побачити! В цім надзвичайно велика заслуга й приналежність творчому складу інструктора Гуртка п. Др. Романові Петріні.

Виконання програми всіх учасників стояло на високому рівні, хоч на окрему увагу заслуговують: дует в бойківських Коломийках — Др. Р. Петріна з п-ою Г. Свингарено, сольо-танок-Гонта — п. Г. Кулиняка, сольо в збірному танку — Запорозький герць — Б. Фесак, В. Бориско, Б. Комуницький, Я. Шуган, сольо-чумаки у виконанні Д. Опанащука, дівочий танок — Катерина і знову дуети в Гудуліці.

З великою старанністю виконали дівчатками гайліки, які були ще більш цікавими поодинокими сценками.

І нарешті серпанком краси покритася ціла програма останнього тижня — Великодний хорівід — чудесним виконанням і композицією — Молитва.

Безперечно, що де-не-де були малі недотягнені-помилки, які посягались тим, що велика частина учасників була перший раз на сцені. Однак ці помилки відходили вгліб за сцену, коли гучні оплески публіки нагороджували виконавців за гарне виконання.

В загальному імпреза відбулася надзвичайно адало. Думасмо, що Нью Йорська публіка привітала б цей виступ ще раз більш численніше.

Леся Вишневи

Нью Йорк, Н. Й.

Грошева допомога студентам

Багато молодих американців, здобувши середню освіту, мають бажання вступити до коледжів, і їхні родини можуть оплатити ці чотири роки їхньої високої освіти. Але багато є таких, що можуть це зробити, діставши тільки стипендію, студентську позичку, або працюючи неповний робочий день при коледжах. На щастя можливі бідним студентам діставати таку допомогу рік-від-року збільшуються: за недавнім звітм в Америці щороку видається понад 125,000 стипендій на 27 мільйонів доларів, від невеликої суми починаючи до суми, цілком достатньої для покриття всіх витрат на навчання в коледжі.

Щоб діставати стипендію, студент мусить мати високі оцінки за свої студії: є стипендії, призначені для спеціальних груп, як ось для дітей професорів, для дітей військових або духовних осіб. Є приміром, спеціальний фонд допомоги сиротам вбитих у Другій світовій війні, а також для дітей місіонерів і нащадків піонерів Аляски.

Більшість стипендій — це пожегати фінансових та промислових підприємств, жіночих товариств, громадських організацій та окремих осіб. Наприклад, Вестинггауз Електрик Корпорейшен виплачує щороку 44 стипендій переможцям у науковому змаганні.

зорганізовано у нас відділ У. К. К., до управи якого увійшли новоприбулі. Переведено збірку на Народний Фонд, влаштовано дві імпрези, що дали гарний дохід. Минулого Різдвяних Свят наші хлопці пішли з колядою на Народний Фонд. Заходом У. К. К. під проводом Др. М. Головатого відбулися в нас дві радієві програми, одна на Різдвяні Свята, а друга на Великодні. Минулого місяця мейор міста Гері видав Прокламацію, щоби всі організації і національності узяти участь в Маніфестації з нагоди Дня Людяності, що відбулася 27 квітня.

Маніфестація відбулася величаво і в ній взяло участь сорок тисяч людей, а між ними і Українці, хоч не багато числом, але гарно зорганізовані.

Українська група дістала найбільше овацій на північній частині вулиць, де замешкують в більшості родовиті американці. Щира подяка належить упорядникам цієї маніфестації та Управі У. К. К. з Гаммонд, Інд., що дала нам підтримку та прислала нам хлопців і дівчат в національних строях. Це доказ нашої солідарності, яка багато причинялася до зупинення українського імені.

При кінці хочу зазначити, що тут у нас є мала група людей, які називають себе українськими робітниками і які приходять на збори, щоби вивідати, що робить народний табір, але самі учасні в маніфестації не взяли.

Сусід

ні для учнів гайскул. Форд Мотор Компані видала в 1951 році 70 стипендій для дітей своїх робітників. Джерел Електрик Компані та інші підприємства є в списку ферм що видають щороку великі суми для цієї мети.

Товариство Університетської освіти для жінок у Массачузетт дає позички студентам з умовою, що по закінченні студій студент повертає позичену суму. Один японський — носій багажу на залізницю, призначив стипендійний фонд у Карлтонському Коледжі, Міннесота, в пам'ять свого сина, убитого під час Другої Світової війни.

Щоб легше було зорієнтуватися і знайти, куди треба звертатися по стипендію, недавно було видано книжку С. Нормана Файголда „Стипендії та позички студентам“. Ця книжечка стає в великій пригоді особам, що хочуть дістати стипендії.

Приблизно половина студентів оплачують свої студії, працюючи неповний робочий день при коледжах. Одні працюють при бібліотеках та лабораторіях інші по ідальнях та кухнях університету цієї коледжа. Ще інші працюють поза коледжами, — мнють посуд по ресторанах, працюють по гаражах або доглядають дітей. Багато коледжів і університетів мають спеціальні бюро, праці для своїх студентів.

Стипендіантів можна знайти в ко-

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Місячні збори членів від 332 відбулися в суботу, 21. червня, в год. 7:30 вечір, в У. Н. Домі, 10 Колфакс Стр. Проситися всіх членів і членіць прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Вр. св. Арх. Михайла, від. 147, повідомляє, що піврічні збори відбулися в неділю, 22. червня, на галі парадальній, 803 Фронт Стр., в 2. год. пополуноді. Проситися членів прийти на час. Буде звіт уряду і контролерів за 6 місяців та роздавання дивідендів від У. Н. Союзу. Проситися членів, що платять наперед, щоб заплатили свою вкладку найдалі до 25. цього місяця. Донуючі члени, якщо не заплатять цього місяця, будуть суспендовані. — Д. Рудаківич, пр.; Н. Біленький, кас.; І. Федорак, секр.

НЮ ГЕНВЕН, КОНН. — Тов. Любова, від. 370, повідомляє, що піврічні збори відбулися в неділю, 22. червня, в церковній салі, 127 Парк вул., зараз по Ст. Вонжі. Проситися всіх членів прийти на ці збори, бо маємо дуже важні справи до поладження. Донуючі члени, якщо не заплатять цього місяця, будуть суспендовані. — П. Волянчик, пр.; В. Колесняк, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; К. Марущак, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбулися в суботу, 21. червня, в 8. год. вечір, в галі Укр. Клубу ім. Драгоманова, 39 1-7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори, а донуючі повинні вирішити свої вкладки. Буде роздача дивідендів від У. Н. Союзу на зборах, бо поштою не будемо нікому вислати. — М. Листей, секр.

жному коледжі і в кожному університеті Злучених Держав. Вони прийшли туди з фарм, сіл і міст. Їх інтерес до навчання свідчить про потяг до науки молодих американців.

ДОБРІ ВІСТІ ПРО АСТМУ

Чи АСТМА це добрі вісті? Ні! Однак сподіваємося, що лік, який як ПЕННІЛ—PENNYL, дає швидко, чудову злагоду для терплячих від астми. Вістки кажуть, що астматичні атаки сисуту в грудях, кашлю, відшлюхтості й важкого віддику можна застосовувати, замінюючи оцієї помітної медичини. Багато осіб, що її заживають, були давніше безпомічні в часі відшлюхтості, а тепер радісно проголошують, що вони зазнають полески після зажити кількох доз.

Якщо ви теж мучитеся від нападі, астми, астматичного кашлю і відшлюхтості, зажити астми ПЕННІЛ. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли виплете оцей випісок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 34, Peekskill, New York. Звітти вишлють вам дві три-доларові пляшки лише за \$5.00, а це знизка \$1.00 на правильній ціні. Не треба посылати грошей, а заплатити просто листомовою при доставі. Однак зробіть це негайно, бо припас обмежений для спеціальної ціни.

Ім'я _____

Адреса _____

Місцевість _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____

Сторінка _____